

cap etimologia llatina ni romànica, o post-romana en general, com que no podem admetre cap tractament cultista (no havent-hi res en llatí equivalent o anàleg) i essent tanmateix un nom antic, la fonètica històrica ens obliga forçosament a una base terminada en -AURIA: perquè -ÒRIA o -ÛRIA haurien donat *-ora* i -ÒRIA > *-uira*; en canvi darrere un diftong s'havia de mantenir *-òria* perquè el diftong feia obstacle a la transposició de la *-i-*, i per tant havia de restar la *-i-* de *-òria*. Cf. CAURIA > *Coria*, TAURIA > *tòria*, AUREA > (*Santa*) *Òria*, SILVA AUREA > *Òria* (d'on després metafònicament *Ûria*), VALLIS LAUREA > *Valldòria*, LAUREA > (*Estret de*) *Llúria* (alt Berguedà).

Així arribem necessàriament a una base *MAGAURIA o *MOGAURIA; de vistent aspecte pre-romà, i amb regust indoeuropeu (cèltic o sorotàptic), més aviat que ibero-basc, si bé no podem descartar del tot aquesta alternativa,¹ però per aquesta banda no s'albira, ni remotament, cap enllaç per a l'element inicial MAG- o MOG-; mentre que aquest es presenta obvi i abundant pel costat indoeuropeu.

MAGO- apareix en gran nombre en vells topònims gal·lo-cèltics: ROTÓ-MAGO > *Rouen*, *Rion*, CONDÓMAGO- > *Condom*, BORMETO-MAGO- (*Worms*); d'altra banda, MAGUNTIA, amb variant MOGUNTIA i MAGUNTIACUM (>alem. *Mainz*) (cf. els meus *Btr.z.Nfg.* 1973, 277). Els NPP *Magius*, *Magia*, *Maganos*, *Maginos*, en inscrs. que passen per cèltiques; i el nom d'un capitost (Μαγούρειν), òbviament cèltic (amb RIG- o RIX, en datiu) (Whatmough, *Dial. Anc.Gaul.* 63, 82, 83, 51).

En molts d'aquests noms tenim MAG-, com en el nostre modern *Magòria*, per més que sigui *Mogoria* en les tres dades del S. XI; però guardem-nos de descartar que la variant *Magòria* amb *-a-* sigui tant o més antiga; car pel que fa a l'alternativa *a-ó/o-ó*, estem en una via de doble direcció; i tampoc no és clar que no fos ja un duplicat de raó i de data pre-romanes, com ho veiem en *Maguntia(cum)* / *Moguntia*; i essent tan fàcil una dissim. davant la *ó* tònica, tan bo és un timbre *o* com *a* (o bé *ü*) per a la base etimològica.

En efecte, si desestimem aquest detall de forma, tenim justament documentat el nom precís que estem cercant, com a NL gal·lic: MIGAURIA, nom d'un lloc de l'Antiguitat, en el territori del Midi, o almenys de deçà del Roine: en un *Testamentum Elaphii* de l'a. 535, i sovint en els *Diplomata* merovingis p.p. Pardessus, vol. II (Holder II, 584).

No tan afins, però encara dins aquest grup radical, recordem *Magalona*, en el dept. Erau, i MELGORIUM, altre lloc del mateix dept. (d'on els *denarios melgorienses*). Un *Magaba*, galàtic o dalmàtic; un *Mageverus*, una mica tardà, i un *Magurius*, en Holder (per més que segons he establert, la base del nostre ha de tenir -AUR- i no pas -UR-). En fi s'ha trobat el nom

d'un capitost romano-celtibèric «*Magauiesis magistratus*», en una *tessera hospitalis*, a Herrera de Pisuegra (estudiada per García Bellido, *B.R.A.H.* CLX, 1966, 149, cf. Albertos, *Homen. a Tovar*, 1972, p. 51); si bé aquest no el podem identificar gaire amb la forma del nostre MAGAURIA, com sigui que aquí li manca la -R-, que havia de trobar-se ja en el seu ètmon pre-romà.

D'altra banda, però, aquesta -R- figura en la base *VERNAURIO-, que s'imposa per al *Monte Bernorio* de Palència, on s'ha trobat una inscripció llatina o celtoide, si bé en estat bastant il·legible (cf. el que en diu Holder); car el nom mateix del «Monte», prové evidentment del cèltic UERNO- (ieus. UPERNO-, d'on el nom VERNO- de l'arbre vern).

Paral·lels que basten per assegurar el caràcter indoeuropeu del nostre MAGAURIA, amb probabilitat cèltica o sorotàptica. És colpidor el paral·lisme entre MAGAURIA i el gal·lo-cèltic MIGAURIA i d'altra banda l'hispano-cèltic VERNAURIO- amb ARAURIS ètmon de l'*Erau* llenguadocià, d'on DAL-ARAUR-ICA > *Valarauga*, la vall on es forma el riu Erau (*Btr.z.Nfg.*, 1973, 22.2).

No gaire lluny de *Magòria* tenim un bon nombre de NLL catalans, que també vénen probablement del cèltic: *Des-Berç*, després trivialitzat com (Sant Just) *Desvern* < BERTIO-; el Pla d'*Ardenya* (que acompanya *Magòria* en la menció més antiga) < ARDUENNA; i ja no gaire més enllà *Abrera* < EPOREDA, *Bedorc*, *Grabuac*, *Cevern* (→ *Lavern*).

¿Com s'hauria format el nom MAGAURIA, que té aires de ser un compost? Segurament amb el cèltic MAGO- que tingué el sentit, o significats, 'camp', o bé 'ample' i 'gran', tots ells adequats per al nom d'un lloc així; el mateix que ha donat peu als compostos ampliat MAGETO-RIX, i els britònics *Maglo-cune* i *Cuno-maglo* (*IEW* 709.3 i *Btr.z.Bfg.*, 1973, 362n.).

¿Fóra possible combinar-hi aquell -URI- que entra en la formació del citat VERNAURIO-? Sobretot si podíem admetre que el nostre sorotàptic tingué el mot UR en comú amb l'ibero-basc; car llavors, estrebant-ho en el fet que *Magòria* és una riera, i ARA-URIS era un riu (ARA- és també un radical de sentit fluvial, com estableix Krahe amb tot de casos europeus), podríem conjecturar que MAGA-URI-A significués 'riera gran';² conjectura que hem de fer a les palpentes, i per tant no sense vacil·lar, i amb la major reserva. L'adjectiu sorotàptic MAGO- 'gran' reapareix en el cpt. TAGOMAGO que retrobarem a l'art. *Taga* (infra).

El nom d'un altre paratge barceloní que hi podria semblar afí, és el de Font *Mugaral*,³ però més aviat sembla que no hi hagi tingut res a veure. Deu ser un altre derivat paral·lel a *mugarada*, mot de carboners i bosquerols, que l'usen amb sentit de 'bocinets vegetals picolats i amassats' (que Giró Torà, el 1869, recollí de bosquerols de cap a Vic o Ripoll, i comunicà a Milà Fontanals: *Epistolari*, I, 115); segurament del ll. MUCOR (d'on el cast. *mugre*, *DECH* IV, s.v.),